

GÜMRÜKTE GÜNDEM

Sercan BAHADIR*

2014 yılının üçüncü çeyreğine bakıldığında "Gümrükte Gündem"i ilgilendiren en önemli konunun royalti veya lisans ücretlerine ilişkin 2 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliğ ile yapılan düzenleme olduğu düşüncesindeyiz. Özellikle bu ödemelerin gümrük idaresine beyan edilmesi yönünde yeni beyan yöntemlerinin belirlenmesi; gümrük kıymetinin unsuru olması koşullarına ilişkin açıklayıcı düzenleme ve Dünya Gümrük Örgütü'nün tavsiye kararları ile tavsiye niteliğinde örnek olaya yer veriliyor olması bu düzenlemenin tüm royalti ödeyen şirketleri yakından ilgilendirdiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Diğer öne çıkan gündem konusu ise, 6552 sayılı İş Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması İle Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun 10 Eylül 2014 tarihinde mecliste kabul edilerek, 11 Eylül 2014 tarihli 29116 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olmasıdır. Bir önceki kamu alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin 6111 sayılı yasa ile mukayese edildiğinde gümrük işlemlerinde daha dar kapsamlı bir düzenleme yapıldığı görülmektedir. Vergi aslına bağlı cezalarda bir indirim söz konusu değil iken vergi aslına bağlı olmayan cezalarda % 50 bir indirim öngörülmektedir. Özellikle vergi ve cezalarının ödenmesine ilişkin ciddi bir taksit imkanı sağladığını belirtmek gerekir.

1. Royalti veya lisans ücretlerine ilişkin düzenleme

28 Haziran 2014 günlü 29044 sayılı Resmi Gazetede ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından 2 seri nolu Gümrük Genel Tebliğ yayınlanmış ve royalti ve lisans ücretinin ithal edilen eşyanın kıymetine eklenmesi gereken durumlara ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 27/1-c maddesinde, kıymeti belirlenecek eşyanın satış koşulu gereği, alıcının doğrudan veya dolaylı olarak ödemesi gereken, satış bedeline dahil edilmemiş royalti ve lisans ücretlerinin eşyanın gümrük kıymetine dahil edilmesi gerektiği hükme bağlanmıştır. Gümrük Yönetmeliği'nin 56. maddesinde ise, royalti bedellerinin aşağıda belirtilen koşulları sağlaması koşulu ile ithal eşyanın gümrük kıymetine dahil edileceği belirtilmiştir:

- Royalti ödemesi kıymeti belirlenecek eşya ile ilgili olmalıdır.
- Royalti ödemesi bu eşyanın satış koşulu olarak yapılmalıdır.

Yayımlanan 2 Seri Nolu Tebliğ ile, bu iki koşulun uygulanışına yönelik olarak net olmayan hususların altı çizilmiştir. Özellikle bu iki koşulun nelerden oluşacağına ilişkin bir düzenleme yapılması bu uygulama açısından hayati önem taşımaktadır.

Royalti ödemesi kıymeti belirlenecek eşya ile ilgili olma koşulu

Bu düzenleme ile, lisans veya royalti sözleşmesi kapsamında devredilen haklar ithal konusu eşya da cisim buluyorsa veya ithal eşyası söz konusu haklar kullanılarak imal ediliyorsa veya eğer ithal eşyası royalti veya lisans ücreti ödenen marka ile bağlantılı ise bu ücretin ithal eşyası ile ilgili olduğu kabul edilmektedir. Bu bağlamda, aksine bir delil olmadıkça royalti veya lisans ücreti,

- İthal edilen eşyanın fiyatı, miktarı veya tutarına bağlı olarak belirleniyorsa,
- Aynı durumda ithal edilip satılan eşyanın yeniden satışına bağlı olarak hesaplanıyorsa,
- İthal edildikten sonra sulandırma, ambalajlama veya montaj gibi küçük işlem gören eşyada işlem sonrası elde edilen ürüne bağlı olarak hesaplanıyorsa,

ithal edilen eşya ile ilgili olacağı düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, ithal eşyasının küçük işlemler haricindeki imalat nedeniyle bir başka eşyanın bünyesindeki maddelerden biri veya bir parçası olması, royalti veya lisans ücretinin ithal edilen bu eşya ile ilgisinin kurulmasına engel teşkil etmeyeceğine ilişkin bir açıklamada bulunulmuştur. Daha önceki düzenlemelerde yer alan, "royalti veya lisans ücretinin ithal edilen eşyanın yanında diğer eşya, hak veya hizmetleri de kapsamı durumunda, toplam ücretin sadece nesnel ve ölçülebilir verilere dayanılarak eşya ile ilgisi kurulup hesaplanabilen kısmı ithal edilen eşyanın gümrük kıymetine dahil edilmesi" gerektiği düzenlemeye burada da yer verilmiştir. Ancak bu tebliğde, ödenen veya ödenecek royalti veya lisans ücretinin hesaplanabilmesi halinde nesnel ve ölçülebilir verilerin bulunduğu kabul edilmektedir.

Bu bağlamda, royalti veya lisans ücreti ödemesi;

- Patent hakkına ilişkin ödemelerde; patentli buluşlar, patentli bir metotla üretilen eşyalar, patentin tamamı veya bir parçası kullanılarak Türkiye'de üretilen eşyaların parçaları, hammaddeleri veya bileşenleri veya patentli metodun hayata geçirilmesi için dizayn edilen araç, makine ve aparat (eşyaya esas karakterini veren parçaları ve diğerleri dahil) için yapılıyor ise,
  - Dizayn hakkına ilişkin ödemelerde; ithal eşyası söz konusu dizayn hakkının tümü veya bir bölümünü içeriyor ve Türkiye'de üretilen eşyaların dizayn, parça veya bileşenlerini ifade ediyorsa,
  - Marka için ödemelerde; söz konusu marka ithal eşyasına eklenmiş veya seyreltme, karıştırma, sınıflandırma, basit montaj gibi önemsiz bir işçilik sonrası eklenmiş ise,
  - Telif hakkına ilişkin ödemelerde; ithal eşyası buna ilişkin kelime, melodi, resim, bilgisayar yazılımını ve benzerlerini içeriyorsa,
  - Faydalı model hakkı veya ticari sır ilişkili ödemelerde; söz konusu faydalı model hakkı veya ticari sır ithal edilen eşyalar ile ilgiliyse,
- ithal eşyası ile ilgili olduğu değerlendirilmektedir.

Bu düzenlemeye ilişkin olarak tebliğin 4 nolu ekinde yönlendirici mahiyette bir örnek hesaplama da yer verilmiştir. Bu örnek hesaplama bir royalti ve lisans ücreti ile imalat yapan şirketleri yakından ilgilendirdiği ve tebliğin 6/4 üncü fıkrası (yukarıda yer verilen unsurlar) kapsamında imalat yapan her şirketin bu tebliğ kapsamında değerlendirilebileceği görülmektedir.

Royalti ödemesi bu eşyanın satış koşulu olarak yapılması

Bu tebliğde, Royalti veya lisans ücretinin kıymeti belirlenecek eşyanın satış koşulu olması, ithal edilen eşyaya ilişkin olarak ithalatçı tarafından yapılan veya yapılacak royalti veya lisans ödemesinin ihracatçı ve ithalatçı arasındaki alım-satımın gerçekleşmesinde vazgeçilmez ve esaslı bir unsur olmasını ifade edilmektedir.

Royalti veya lisans ödemesinin satış koşulu olup olmadığının tespitinde;

- a) Satış sözleşmesi veya ilgili dökümanlarda royalti veya lisans ödemesine bir atıfta bulunulması,
- b) Royalti veya lisans sözleşmesinde eşyaların satışına ilişkin bir atıfta bulunulması,
- c) Satış sözleşmesi veya royalti veya lisans sözleşmesi şartlarına göre; satış sözleşmesinin, royalti veya lisans ücretinin lisans verene ödenmemesi sebebiyle söz konusu sözleşmeye aykırı davranıştan dolayı sona ereceği şeklinde bir hüküm içerip içermediği,
- ç) Royalti veya lisans sözleşmesinde royalti veya lisans ücretinin ödenmemesi durumunda imalatçının lisans verenin hakları ile ilişkili eşyayı imal etmesini veya satmasını yasaklayan bir hüküm bulunması,
- d) Royalti veya lisans sözleşmesinin, kalite kontrolünü aşan, lisans verenin imalatçı ve ithalatçı arasındaki üretim veya satış kontrol edebilmesine imkan veren hükümler içermesi,

hususları dikkate alınır. Söz konusu şartlardan en az birinin bulunması halinde royalti veya lisans ödemesi eşyanın satış koşulu olarak kabul edilmektedir.

Ayrıca, bu tebliğ ile öne çıkan diğer düzenlemeler kısaca şu şekilde sıralanabilir:

Royalti veya lisans ücretinin ödenme yeri

Gümrük tekniğine göre royalti ya da lisans ücretinin; kıymeti tespit edilen eşyaya ait olması, alıcının söz konusu ödemeyi kıymeti belirlenen eşyanın satış koşulu olarak dolaylı veya dolaysız olarak yapması ve gerçekte ödenen veya ödenecek fiyata dâhil edilmemiş olması halinde gerçekte ödenen veya ödenecek fiyata ilave edilmesi gerekmektedir. Mevcut düzenlemelerde royaltinin ithal ülkesinde ya da dışında ödenmesine dair herhangi bir ayırım gözetmemektedir. Bu bağlamda, lisans sahibinin bulunduğu yer veya royalti ya da lisans ücretinin ödendiği yer konusunda bir koşul ileri sürülmemekte ve bu ödemelerin uluslararası transferini gerektirilmesi beklenilmemektedir. Dolayısıyla, sadece royalti ya da lisans ücretinin ithalat ülkesinde ikamet eden lisans sahibine ödeniyor olması söz konusu royalti ve lisans ücretlerinin gümrük kıymetine girmesine engel teşkil etmemektedir.

Royalti veya lisans ücretinin beyan edilmesi

Royalti ve lisan ücretlerinin gümrük idaresine beyan edilmesine ilişkin tüm usul ve esaslar bu tebliğde düzenlenmiştir. Bu bölümde bu beyan yöntemleri üzerinde durulacaktır.

a) İthal anında beyan

İthal eşyasının gümrük kıymetine dahil edilmesi gereken royalti veya lisans ücretinin tutarı ithal anında belirli olması durumunda, söz konusu ücret ithal anında gümrük kıymetine dahil edilerek beyan edilir.

b) İstisnai kıymetle beyan uygulaması

İthal eşyasının gümrük kıymetine dahil edilmesi gereken, ancak tutarı ithalattan sonra belli olacak royalti ve lisans ücretleri ile ilgili olarak, Gümrük Yönetmeliğinin 53 üncü maddesi çer-

çevesinde istisnai kıymetle beyanda bulunulabilir. Mer'i Gümrük Yönetmeliği'nin 53'üncü maddesinde istisnai kıymetle beyan uygulaması yer almakta olup anılan maddeye göre ithal eşyasının gümrük kıymetinin satış bedeli yöntemine göre yapıldığı hallerde; gümrük kıymetine ilave edilmesi gereken, ancak ihracatçı ve ithalatçı arasındaki sözleşme gereği söz konusu kıymet unsurları gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten sonra belli olacak eşyanın gümrük kıymetinin tespitinde, beyan sahibinin talebi üzerine, gümrük idaresince basitleştirilmiş usuller uygulanır.

Bu durumda yükümlülerin, anılan kıymet unsurlarının mevcudiyetini gösteren sözleşmelerin örneği ve onaylı çevirisini gümrük idarelerine sunmaları gerekir.

İstisnai kıymetle beyanda, vergi tahakkuku mevcut belgelerde belirtilen kıymet esas alınarak yapılır. Tamamlayıcı beyana göre gözden geçirilmiş kıymetin daha yüksek olması halinde ek vergi tahakkuku yapılır. Daha düşük olması halinde ise; farka isabet eden kıymetin iade alındığının tevsiki ve satış sözleşmesine göre kıymetin yeniden belirlenmesini gerektiren işleme ait tahlil raporu gibi bir belgenin onaylı örneğinin sunulması koşullarıyla ve gümrük idaresince yapılacak inceleme sonucunda söz konusu hususların tespiti üzerine Gümrük Kanunu'nun 211'inci maddesi çerçevesinde geri verme veya kaldırma işlem yapılır.

Aynı Yönetmeliğin 150'nci maddesine göre tamamlayıcı beyan, eksik kıymet unsurunun mahiyet ve tutar itibarıyla tahakkuk ettiği ayı takip eden ayın yirmi altıncı günü akşamına kadar verilir ve vergileri de aynı süre içinde ödenir.

c) Tahmini olarak ithal anında beyan

Royalti veya lisans ücreti tutarının net veya brüt satış hasılatı veya kâr üzerinden hesaplanması

gereken durumlarda, yükümlülerin talebi ve gümrük idaresinin uygun bulması şartıyla, ithal eşyasının gümrük kıymetine dahil edilecek royalti veya lisans ücreti, eşyanın FOB bedeli esas alınarak sözleşme gereği net veya brüt satış hasılatı veya kârına uygulanacak royalti oranına göre yapılacak uygun bir paylaşım sonucunda hesaplanır. Bu durumda, Gümrük Yönetmeliğinin 53 üncü maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve altıncı fıkralarına göre işlem yapılır. Tamamlayıcı beyan, royalti veya lisans ücreti ödemesinin tahakkuk ettiği ayı takip eden ayın yirmi altıncı günü akşamına kadar verilir ve vergileri de aynı süre içinde ödenir.

Gümrükler Genel Müdürlüğü'nce yayımlanan 19.06.2012 tarihli 2012/21 sayılı Genelge'de özetle; ithal eşyanın gümrük kıymetine dahil edilmesi gereken ancak miktarı net veya brüt satış hasılatı veya kâr üzerinden hesaplanan royalti tutarlarının Gümrük Yönetmeliği'nin 53'üncü maddesi kapsamında beyanı hususunda güçlükler yaşandığından bahisle: yükümlülerin bu yönde talepte bulunmaları, talep dilekçelerine royalti hesaplanmasına ilişkin sözleşme, hesaplama detayları gibi işleme ilişkin diğer belgelerin eklenmesi ve talebin gümrük idaresince de uygun bulunması şartıyla aşağıdaki şekilde işlem tesis edilmesi Genel Müdürlükçe uygun bulunmuştur:

- Eşyanın serbest dolaşıma girişi sırasında, her bir eşya için ödenecek royalti tutarının, eşyanın FOB bedeli esas alınarak sözleşme gereği net veya brüt satış hasılatı veya kârına uygulanacak royalti oranına göre yapılacak uygun bir paylaşım sonucunda hesaplanması,
- Hesaplanan tutarın gümrük kıymetine dahil edilmesi ve vergi tahakkukunun buna göre yapılması,

- Her takvim yılı sonuna kadar ödenen royalti tutarının gümrük idaresine beyan edilen royalti tutarından fazla olması durumunda, yükümlü tarafından takvim yılı sonuna kadar tamamlayıcı beyan ile gümrük idaresine bildirimde bulunması,
- Belirtilen yükümlülükler uymaması veya tamamlayıcı beyanda bulunulmaması halinde Gümrük Yönetmeliği'nin 53 üncü maddesinin altıncı fıkrasına göre gerekli işlemlerin yapılması (anılan fıkra uyarınca 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenen gecikme zammı oranında gecikme faizi tahsil edilir ve Kanununun 241'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2014 yılı için 78 TL usulsüzlük cezası tatbik edilir).

d) Dönemsel olarak beyan:

Royalti veya lisans ücreti ödemelerinin dönemsel olarak belirlendiği durumlarda, yükümlünün talep etmesi ve gümrük idaresinin izin vermesi şartıyla; royalti veya lisans ücretlerinin dönemsel olarak beyan edilmesi mümkün kılınmıştır.

İzin talebinde tebliğ ekindeki 1 no.lu form kullanılacaktır. İlgili sözleşmeler ve onaylı çevirileri de talebe eklenerek izin verilmesi halinde bölge müdürlüğü ilgili gümrük idarelerini bilgilendirecektir.

Bu izin kapsamında yapılacak her bir ithalat için ayrıca başvuru yapılması gerek kalmayacaktır. Tamamlayıcı beyan, tebliğ eki 2 no.lu form kullanılarak royalti veya lisans ücretinin tahakkuk ettiği ayı takip eden ayın yirmi altıncı günü akşamına kadar ilgili gümrük idarelerine verilecek ve vergileri de aynı süre içinde ödenecektir.

Netice olarak, şirketler her bir ithalat beyannamesi ile royalti ve lisans ücretleri ödemesini gümrük idaresi beyan etmeyecek; dönemsel

başvurular ile bu ilave kıymet unsurlarını gümrük idaresine beyan edilerek daha az bürokrasi ile vergilendirmeler gerçekleşmiş olacaklardır.

Royalti ve lisans ücretlerinin Gümrük idaresi yerine Vergi Dairesine beyan edilmesi

Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2011/48 sayılı Genelgesi'nde, gümrük idaresine ödenmesi gerekirken, 2 no.lu KDV beyannamesi ile vergi dairesine beyan edilerek KDV'si ödenen bazı gümrük kıymet unsurlarına ilişkin işlemler düzenlenmiştir. Buna göre, Gümrük Kanunu ve Gümrük Yönetmeliği hükümleri uyarınca ithal eşyasının gümrük kıymetine dahil edilmesi gereken, ancak ihracatçı ve ithalatçı arasındaki sözleşme gereği miktarı gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten sonra belli olacak royalti ve lisans ücretlerinin gümrük idaresine beyan edilmemesi durumunda; beyan edilmeyen royalti ve lisans ücretine ilişkin fark Gümrük Vergisi, ÖTV ve KDV'nin ilgili gümrük idaresince yükümlüsünden gümrük mevzuatı hükümleri uyarınca takip ve tahsil edilmesi gerekmektedir.

Genelge'de gümrükte ödenmeyen royalti bedeline ilişkin KDV'nin 1 veya 2 no.lu KDV beyannamesi ile vergi dairesine ödenmesi durumunda, bu tutara ilişkin KDV ek tahakkuku yapılmaması gerektiği belirtilmiştir. Bu şekilde mükerrer KDV ödemesinin önüne geçilmesi planlanmıştır.

Ayrıca, sonradan kontrol denetimleri neticesinde tespit edilen, Gümrük Yönetmeliği'nin 53'üncü Maddesi kapsamında istisnai kıymet uygulaması ile beyan edilmesi mümkün olduğu halde bu şekilde beyan edilmeyen gümrük kıymeti unsurları ile ilgili KDV'nin, 2 No.lu KDV beyannamesi ile vergi dairelerine yatırıldığı tespit edildiği durumlarda da, aynı şekilde ek KDV tahakkuku yapılmaması gerektiği belirtilmiştir.

Netice olarak, gümrük idareleri ve gümrük incelemelerinde ithalat işlemlerinde sadece KDV söz konusu ise, bu eşyaya ilişkin royalti ödemelerinin 2 nolu KDV beyannamesi ile KDV'sinin ödenmesinin kabul edildiği bilinmektedir.

Ancak bu tebliğ ile ithal eşyasının gümrük kıymetinin bir parçası olmasına karşın gümrük idaresine beyan edilmeyen royalti veya lisans ücreti ödemesine ilişkin KDV'nin 1 veya 2 nolu KDV Beyannamesi ile vergi dairesine ödenmesi durumunda, gümrük idaresine beyan edilmeyen ve sadece KDV'ye tabi her bir beyan için Gümrük Kanununun 241 inci maddesi uyarınca usulsüzlük cezası uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Böylece, ithalatta sadece KDV olması durumunda royalti ve lisan ücretlerinin vergi dairesine ödenmesinin önüne geçilmesi adına 4458 sayılı Gümrük Kanununun 241 nci maddesi uyarınca usulsüzlük cezası tatbik edilmesi öngörülmüştür. Bu getirilen ilave cezai uygulama mevcut royalti ve lisan ücretlerinin vergilendirilme yöntemlerinin tekrar gözden geçirilmesine neden olacaktır.

2. İthalatta Garanti Belgesi Uygulaması

28.05.2014 tarihinde 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun yürürlüğe girerek garanti belgelerinin Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca onaylanması uygulamasına son verilmiştir. Bu kanuna istinaden, 18 Haziran 2014 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Tebliğ ile "İthalinde Garanti Belgesi Aranacak Maddelere İlişkin 2014/6 Sayılı Tebliğ" yürürlükten kaldırılarak ithalat beyannamesi ekinde garanti belgesi uygulamasına son verilmiştir. Yine de yeni yayımlanan Garanti Belgesi Yönetmeliği ile üretici ve ithalatçılar için garanti belgesi düzenleme şartı olacak ve mal, üretici, ithalatçı ve satıcıya yönelik bilgiler ile tüketici haklarını içeren bu belge

Bakanlık tarafından kontrol edilecek ve verilmesi halinde firmalara yaptırım uygulanacaktır.

Garanti Belgesi Yönetmeliğine ek olarak 13 Haziran 2014'te yeni yayımlanan yönetmelikler ise "Satış Sonrası Hizmetler Yönetmeliği" ve "Tanıtma ve Kullanma Kılavuzu Yönetmeliği" olarak sıralanabilir. Satış Sonrası Hizmetler Yönetmeliği; üretici ve ithalatçıların satış sonrası montaj, bakım ve onarım hizmetlerini vermek zorunda olduklarını ve yönetmelikte yer alan mallar ile herhangi bir üretici veya ithalatçıya bağlı olmaksızın faaliyet gösteren servis istasyonlarınınca yürütülen hizmetleri kapsamaktadır. Tanıtma ve Kullanma Kılavuzu Yönetmeliği ise tüketiciye sunulan malların tanıtımı, kullanımı, kurulumu, bakımı ve basit onarımı hakkında yazılan kullanma kılavuzuna ilişkin usun ve esasları kapsamaktadır.

3. Test Ve Deneme Amacıyla Getirilen Eşyanın Geçici İthalatı

4458 Sayılı Gümrük Kanununu Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Karar'ın 34'üncü maddesinin 1/c fıkrasına göre test ve deneme amacıyla getirilen eşyanın tam muafiyet kapsamında geçici ithalatının yapılabileceği öngörülmüş ve yayımlanan genelge ile eşyanın,

- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Ar-Ge Merkezi Belgesi verilen firmalar tarafından geçici ithal edilmesi durumunda 24 aya kadar,
- Diğer firmalar tarafından geçici ithal edilmesi halinde ise 6 ay süreyle, tam muafiyet kapsamında geçici ithal edilmesi mümkün olmuştur.

Öte yandan, geçici ithalat rejimi kapsamında test ve denemeye tabi tutulması sonucunda hasar gören, bozulan veya bir daha kullanıla-

mayacak hale gelen eşyanın, Gümrük Kanunu'nun 164'üncü maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde hazineye hiçbir masraf getirmeyecek şekilde gümrük idaresinin gözetiminde imhası mümkün bulunmaktadır. İmhası talep edilen söz konusu eşyanın tahrip olmasının Kanun'un 186'ncı maddesinde belirtilen nedenlerden kaynaklandığının kanıtlanması halinde gümrük yükümlülüğü doğmayacaktır.

4. Yurtdışından Sağlanan Kredilerde ve Finansman Şirketlerinin İthalat Bedelini Ödemesinde Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu (KKDF) Hususu

27 Haziran 2014 tarihli ve 1147826 sayılı KKDF konusuna ilişkin olarak Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün tasarruflu yazısı yayımlanmıştır. Buna göre, T.C. Merkez Bankasının 02.01.2002 tarihli 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinde; Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından nakdi kredi temin etmelerinin bu kredileri bankalar aracılığıyla kullanmaları kaydıyla serbest olduğu, söz konusu kredilerin mutlaka Türkiye'deki bankalar aracılığıyla yurda getirilerek kullanılmasının gerektiği, ancak Genelge'nin 2 numaralı ekinde yer alan ihracat kredi ve ihracat kredisi garanti kuruluşlarının listesinde kayıtlı kuruluşların garantisini kapsamında yurt dışından sağlanan kredilerin doğrudan yurt dışındaki ihracatçı firmaya ödenmesi durumunda bu şartın aranmayacağı açıklamalarına yer verilmiştir.

Ayrıca, T.C. Merkez Bankasının 12.09.1996 tarihli ve 96/3 sayılı talimatında, bedelleri anılan bankanın Sermaye Hareketleri Genelgesi'nde belirtilen esaslar çerçevesinde sağlanan kredilerden karşılanmak suretiyle ödenen ithalatta bankalarca döviz satım belgesi düzenlenmediğinden, mal bedelinin ödendiğinin gümrük idarelerine tevsikini teminen bankalarca firmalara, ilgili gümrüğe ibraz edilmek üzere mal bedeli-

nin yurt dışındaki ihracatçıya ödendiğine dair bir yazının verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bu düzenlemeyle, anılan Merkez bankası Genelgesi ekinde (EK:2) yer alan kuruluşların garantisini kapsamında (Eximbank) yurt dışından Türkiye'ye getirilmeksizin temin edilen krediler ile ithalatın finanse edilmesi durumunda, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinden önce veya aynı tarihte bu bedelin satıcıya transfer edildiğinin banka yazısı ile tevsik edilirse KKDF tarhiyatı yapılmayacaktır.

Ayrıca, 05.08.2014 tarihinde KKDF ile ilgili Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayımlanan özgeleğe göre, finansman şirketinin ithalatçının nam ve hesabına yurtdışındaki ihracatçıya yaptığı ödemenin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce yapılması ve ilgili gümrük idaresine gerekli belgeyle tevsik edilmesi kaydıyla bu ödeme peşin ödeme olarak sayılabilecek ve bu şekilde yapılan ithalat işlemlerinden fon kesintisi yapılmayacaktır. İthalatçı tarafından finansman şirketine yapılacak geri ödemenin ithalattan sonra olup olmadığına bakılmayarak, KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

5. Fatura Beyanında Damga Vergisi Hususu

Maliye Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının talebine istinaden 18.07.2013 tarihli ve 76216 sayılı tasarruflu yazıyı yayımlayarak, Damga Vergisi Kanunu uygulamasında menşe şahadetnamesi olarak değerlendirilen "fatura beyanları"nın Kanuna ekli (I) sayılı tablonun III-2/a fıkrası gereğince maktu damga vergisine tabi tutulması gerektiğini belirtmiştir. Ancak, serbest bölgelerin Türkiye Gümrük Bölgesi dışında kabul edilmesi sebebiyle bir malın ihracat mevzuatı ve gümrük mevzuatına uygun şekilde serbest bölgelerden çıkarılmasının ihracat sayıldığı dikkate alınarak, Türkiye'den yurtdışına ve serbest bölgelere yapılan ihracat işlemlerinde

düzenlenen fatura beyanlarının ihracata ilişkin olduğunun tevsiki kaydıyla damga vergisinden istisna edilmesi gerektiği yönünde görüş vermiştir.

6. Gümrük Beyannamesine Eklenen Faturanın Niteliği

18 Temmuz 2014 tarihinde Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan genelge ile yurtdışında düzenlenen faturaların ithalatta gümrük idarelerine sunulması esnasında kullanılması durumunda gümrük mevzuatında öngörülen temel bilgileri içermesinin yeterli olduğu, imza ve kaşe gibi yerel mevzuatın gerektirdiği unsurların aranmayacağı belirtilmiştir. Ancak ithalatta gümrük idaresine ibraz edilen faturanın yurtiçinde düzenlenmiş olması durumunda şekli ve nizamının Vergi Usul Kanununa uygun olması gerekmektedir. Söz konu faturanın örneğinin ibraz edilmesi halinde ise bunun beyannamenin 44 no.lu hanesinde beyan edilmesi ve fatura aslının yükümlüsünce muhafaza edilerek talep edilmesi halinde gümrük idaresine ibrazı gerekmektedir. Faturanın e-fatura sistemi çerçevesinde düzenlendiği durumlarda ise www.efatura.gov.tr adresinden kullanıcının e-fatura uygulamasına kayıtlı olup olmadığı kontrol edilerek imzalı ve kaşeli e-fatura çıktısı kabul edilecektir.

Diğer yandan, yayımlanan Genelge ile eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi'ne getirilmeden önce satılması durumunda kullanılacak fatura ile ilgili de düzenleme yapılmıştır. Türkiye Gümrük Bölgesi'ne getirilmeden yurtiçi satışa konu edilen eşyalar için Türkiye'deki satıcının düzenlediği faturanın serbest dolaşıma giriş beyannamesine eklenmesi mümkün kılınmıştır. Söz konusu satış işleminden Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu (KKDF) kesintisi yapılmaması için hem yurtdışındaki ihracatçıya hem de ithalat işlemi gerçekleşmeden önce eşyayı satan yurtiçinde yerleşik satıcıya yapılacak ödemenin serbest

dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinden önce yapılması ve bu durumun ilgili gümrük idaresine tevsik edilmesi gerekmektedir.

7. Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun Tasarısı

6552 sayılı İş Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması İle Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun 10 Eylül 2014 tarihinde mecliste kabul edilerek, 11 Eylül 2014 tarihli 29116 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu 6552 sayılı Kanun'un 80. maddesinde; gümrük vergi, vergi cezası, gecikme zammı, gecikme faizi gibi kesinleşmiş kamu alacakları ile diğer bazı kanunlar kapsamında kesilmiş olan idari para cezalarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin hükümler yer almaktadır.

Koşular

- Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince, 30/4/2014 tarihinden (bu tarih dahil) önce 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve ilgili diğer kanunlar kapsamında gümrük yükümlülüğü doğan ve 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilen gümrük vergileri, idari para cezaları, faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı alacaklarından (kanunun yayımı tarihi itibarı ile) kesinleşmiş olması şartı aranacaktır.
- Bu madde hükmünden yararlanmak isteyen borçluların maddede belirtilen şartların yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları gerekecektir.

Düzenlemeler

- Vadesi geldiği hâlde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulu-

nan gümrük vergileri ile bu vergilere bağlı cezaların ödenmemiş kısmının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî amme alacakları yerine bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın bu maddede belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla, alacak asıllarına bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî amme alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir. Bu kapsamdaki vergi aslı ve cezalarda bir indirim söz konusu değildir.

- Vadesi geldiği halde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan ve bir vergi aslına bağlı olmaksızın 4458 sayılı Kanun ve ilgili diğer kanunlar kapsamında kesilmiş olan idari para cezaları ile 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kanunun iştirak hükümleri nedeniyle kesilmiş olan idari para cezalarının % 50'si bu maddede belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan % 50'sinin tahsilinden vazgeçilecektir.
- Eşyanın gümrüklenmiş değerine bağlı olarak kesilmiş olan idari para cezaları ile ilgili olarak söz konusu cezaların ve varsa gümrük vergileri aslının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî amme alacakları yerine bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın bu maddede belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla, alacak asıllarına bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî amme alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.
- Bu kapsamında, ödenmemiş alacağın sadece ferî alacaktan ibaret olması halinde ferî alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları

esas alınarak hesaplanacak tutar tahsil edilecektir.

Başvuru

Bu madde hükümlerinden yararlanmak isteyen borçluların maddede öngörülen şartların yanı sıra bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar başvuruda bulunmaları gerekmektedir.

Taksitlendirme

Bu hükümlere göre hesaplanan tutarın ilk taksit ödeme süresi içinde tamamen ödenmesi halinde, Kanunun yayımlanma tarihinden ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmayacaktır.

Taksitle yapılacak ödemelerde tutar;

- Altı eşit taksit için 1,05
- Dokuz eşit taksit için 1,07
- On iki eşit taksit için 1,10
- On sekiz eşit taksit için 1,15

katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle ikişer aylık dönemler halinde ödenecek taksit tutarı hesaplanacaktır.

Takip edilmeyecek alacak tutarı

Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilmekte olan ve vadesi 31.12.2013 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar ödenmemiş olan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında gümrük idarelerince takibi gereken her bir alacağın; türü, yükümlülüğü, asılları ayrı ayrı dikkate alınmak suretiyle tutarı 50 Türk lirasını aşmayan asli alacakların, idari para cezalarında 80 Türk lirasını aşmayanların ve tutarına bakılmaksızın bu alacaklara bağlı ferî alacakların, asli ödenmiş ferî alacaklarda toplamı 100 Türk lirasını aşmayanların tahsilinden vazgeçilecektir.